

## บทบรรณาธิการ

**คำถาม** ศาลในคดีอาญาพิพากษาว่า พยานหลักฐานของโจทก์เท่าที่นำสืบมา ยังมีความสงสัยตามสมควรว่า จำเลยกระทำความผิดหรือไม่ จึงให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย ดังนี้ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๙/๒๕๕๕** คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา การพิพากษาคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๗๙๓/๒๕๔๙ ซึ่งศาลชั้นต้นพิพากษาว่า พยานหลักฐานของโจทก์เท่าที่นำสืบมา ยังมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ จึงให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย เป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดีไว้แน่นอนแล้วว่า โจทก์ไม่มีพยานหลักฐานสืบให้ศาลเห็นโดยชัดแจ้งว่าจำเลยกระทำความผิด ดังนั้น ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๗ จะบัญญัติว่า คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ ก็ไม่ได้หมายความว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่ ก็ได้หมายความว่าจำเลยต้องคำพิพากษาคดีส่วนอาญาว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดต่อโจทก์ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์

**คำถาม** คำฟ้องมิได้ระบุถึงวันที่หรือเวลาที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิด แต่ตอนท้ายของคำฟ้องบรรยายว่า จำเลยถูกควบคุมตั้งแต่วันถูกจับตลอดมา ขณะนี้ต้องขังอยู่ตามหมายขังของศาลนี้ โดยแนบบันทึกการจับกุมซึ่งระบุวันเวลากระทำความผิดไว้ จะถือว่าคำฟ้องของโจทก์สมบูรณ์หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๖๔/๒๕๕๔** ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๔ (๕) บัญญัติให้ฟ้องต้องมีการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ พอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี แม้คำฟ้องของโจทก์คดีนี้มีได้ระบุถึงวันที่หรือเวลาที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิด แต่ในตอนท้ายของคำฟ้องโจทก์ได้บรรยายว่าระหว่างสอบสวนจำเลยถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันถูกจับตลอดมา ขณะนี้จำเลยต้องขังอยู่ตามหมายขังของศาลนี้ ในคดีหมายเลขดำที่ ผ.๑๔๙/๒๕๕๑ โดยได้แนบบันทึกการจับกุมจำเลยระบุถึงวันเวลาที่จับกุมและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดว่า เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลา ๖.๓๐ นาฬิกา เจ้าพนักงานตำรวจพบต้นกัญชา ๑ ต้น สูงประมาณ ๑.๖๕ เมตร ปลูกอยู่ใกล้รั้วข้างบ้าน จำเลยยอมรับว่าเป็นของตนจริงจึงจับกุมจำเลย ซึ่งพออนุมานได้ว่าเป็นส่วนประกอบของคำฟ้อง เมื่อปรากฏว่าในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ ผ.๑๔๙/๒๕๕๑ ซึ่งติดอยู่ตอนหน้าของสำนวนคดีนี้ นั้น ตามคำร้องของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรศรีวิชัยที่ขอฝากขังจำเลยในขณะเป็นผู้ต้องหา

ได้ระบุว่า เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๖ นาฬิกาเศษ เจ้าพนักงานตำรวจตรวจพบต้นกล้วยาสด อายุประมาณ ๓ เดือน สูงประมาณ ๑๖๕ เซนติเมตร จำนวน ๑ ต้น ปลูกอยู่บริเวณหลังบ้าน จำเลยรับว่าเป็นผู้ปลูกและเป็นเจ้าของต้นกล้วยาดังกล่าว จึงแจ้งข้อหาและจับกุมจำเลยซึ่งจำเลยไม่ค้ำจำเลยยอมจะเข้าใจได้ตัววันที่หรือเวลาที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิดคือเมื่อใด จึงให้การรับสารภาพ ดังนี้ คำฟ้องของโจทก์สมบูรณ์ ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) แล้ว

**คำถาม** คดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาล ผู้เสียหายจะถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๘๕๒/๒๕๕๕** การถอนคำร้องทุกข์เป็นสิทธิของผู้เสียหาย เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์แล้ว สิทธิที่ผู้เสียหายเองก็ดี หรือพนักงานอัยการก็ดี ที่จะนำความผิดอันยอมความได้มาฟ้องผู้กระทำความผิดยอมเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ซึ่งการขอถอนคำร้องทุกข์ ผู้เสียหายที่ ๑ และโจทก์ร่วมยอมถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือต่อพนักงานอัยการหรือต่อศาลก็ได้ แม้ขณะคดีจะอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาล ก็ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดกำหนดให้ผู้เสียหายต้องถอนคำร้องทุกข์ต่อศาลเท่านั้น เมื่อผู้เสียหายที่ ๑ และโจทก์ร่วมขอถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยชอบแล้วขณะคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาล สิทธินำคดีในความผิดอันยอมความได้มาฟ้องจำเลยยอมเป็นอันระงับไป

**คำถาม** ถ้อยคำอื่น ๆ ที่ประกอบในรายละเอียดของบันทึกการจับกุม ศาลรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๑๒/๒๕๕๕** ศาลไม่ได้รับฟังคำให้การรับสารภาพของจำเลยทั้งสามว่าได้กระทำความผิดในชั้นจับกุมมารับฟังให้เป็นผลร้ายแก่จำเลยทั้งสาม เพียงแต่รับฟังถ้อยคำอื่น ๆ ที่ประกอบในรายละเอียดของบันทึกการจับกุมเกี่ยวกับการติดต่อนำเงินมาใช้ล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนของเจ้าพนักงานตำรวจเท่านั้น ซึ่งไม่มีกฎหมายห้ามมิให้รับฟัง

**คำถาม** โทษจำคุกไม่เกินหกเดือนที่ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจลงแก่จำเลยตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ หมายถึงโทษจำคุกแต่ละกระทง หรือทุกกระทงรวมกัน

**คำตอบ** มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษากฎีกาที่ ๕๘๖๘/๒๕๕๔** พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียวเป็นองค์คณะมีอำนาจเกี่ยวแก่คดีซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลนั้นดังต่อไปนี้ (๕) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกินหกเดือน หรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้” ตามบทบัญญัติดังกล่าวโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ที่ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจลงแก่จำเลยตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๕) นั้น หมายถึงโทษจำคุกแต่ละกระทงที่จะลงแก่จำเลยโดยไม่คำนึงว่าเมื่อรวมโทษจำคุกทุกกระทงแล้ว โทษจำคุกเกินกว่า ๖ เดือนหรือไม่ คดีนี้ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงโดยผู้พิพากษาคนเดียวพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยกระทงละ ๔ เดือน

จึงเป็นการลงโทษจำคุกจำเลยกระทงละไม่เกิน ๖ เดือน ซึ่งชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๕)

**คำถาม** ฟ้องแย้งที่อาศัยเหตุแห่งการฟ้องของโจทก์มาเป็นข้อกล่าวอ้างถือว่าเกี่ยวกับคำฟ้องเดิมหรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๒๔/๒๕๔๕** แม้ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม รับรองให้จำเลยฟ้องแย้งมาในคำให้การได้ แต่มีเงื่อนไขว่าหากฟ้องแย้งเป็นเรื่องอื่นไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิมก็ให้ศาลสั่งให้จำเลยฟ้องเป็นคดีต่างหาก จำเลยอาศัยเหตุที่โจทก์ฟ้องจำเลยเรียกหนี้เงินกู้และบังคับจำนองเป็นข้ออ้างว่าทำให้จำเลยได้รับความเสียหาย มูลกรณีที่ยกกล่าวอ้างเป็นเรื่องที่โจทก์หาเหตุกล่าวฟ้องร้องจำเลยโดยไม่มีมูลอันเป็นเรื่องละเมิด ไม่เกี่ยวข้องกับคำฟ้องเดิมที่โจทก์ขอให้บังคับให้จำเลยรับผิดชอบตามเนื้อความในสัญญา จำเลยชอบที่จะฟ้องร้องเป็นคดีใหม่ต่างหาก ไม่อาจขอรวมมาในคำให้การได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๔๓/๒๕๔๙** โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชำระหนี้ตามสัญญาจ้างทำของจำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า จำเลยชำระค่าจ้างแก่โจทก์ครบถ้วนแล้ว โจทก์นำความอันเป็นเท็จมาฟ้องทำให้จำเลยเสียหาย ขอให้บังคับโจทก์ใช้ค่าเสียหายแก่จำเลยอันเป็นเรื่องละเมิด สภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาตามคำฟ้องและฟ้องแย้งเป็นคนละเรื่อง คนละเหตุ ไม่เกี่ยวข้องกัน ฟ้องแย้งของจำเลยจึงไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๕/๒๕๕๑** ฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๔ ที่กล่าวอ้างใช้สิทธิทางศาลอันเนื่องมาจากการที่โจทก์กระทำละเมิดต่อจำเลยที่ ๔ เพราะโจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตเอาความเท็จมาฟ้องต่อศาล เป็นฟ้องแย้งที่อาศัยเหตุแห่งการฟ้องของโจทก์มาเป็นข้อกล่าวอ้าง ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับฟ้องเดิม จึงเป็นเรื่องอื่นไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิม

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๓๑๗/๒๕๕๓** ฟ้องแย้งของจำเลยที่ขอให้บังคับโจทก์ชดใช้ค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท แก่จำเลย โดยอ้างว่าโจทก์ฟ้องคดีนี้โดยไม่สุจริต ทำให้จำเลยได้รับความเสียหาย เพราะสูญเสียรายได้เนื่องจากต้องเก็บสินค้าที่วางจำหน่ายในท้องตลาดตามคำสั่งของกรมทรัพย์สินทางปัญญาในระหว่างรอฟังผลของคดี เป็นการฟ้องแย้งโดยอาศัยเหตุที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้เป็นข้ออ้างในการฟ้องแย้ง จึงเป็นเรื่องอื่นไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิมพอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้ เป็นฟ้องแย้งที่ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๑๗๙ วรรคท้าย

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๐๔/๒๕๕๔** โจทก์ฟ้องหย่าจำเลยที่ ๑ ว่า จำเลยที่ ๑ เป็นชู้กับจำเลยที่ ๒ พร้อมเรียกค่าทดแทนจากจำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒๓ ซึ่งเป็นเรื่องการสิ้นสุดแห่งการสมรส ฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๒ ที่ว่า โจทก์เอาความเท็จมาฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ โดยไม่สุจริตและการที่โจทก์ไปร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาของจำเลยที่ ๒ ทำให้จำเลยที่ ๒ ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและหากคณะกรรมการหลงเชื่อจะทำให้จำเลยที่ ๒

ถูกออกจากบ้านและเสื่อมเสียชื่อเสียงจึงให้โจทก์ชดใช้ค่าเสียหาย เป็นคดีอันเกิดแต่มูลละเมิดซึ่งไม่ได้อาศัยเหตุแห่งการหย่าและการเรียกค่าทดแทนตามฟ้องเดิมเป็นมูลนี้ แต่เป็นการอ้างการกระทำอีกตอนหนึ่งของโจทก์อันเป็นคนละเรื่องคนละประเด็นแตกต่างกันกับคำฟ้องเดิม ฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๒ จึงไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิมไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม ประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖

**คำถาม** การรับรองให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงในคำร้องขอให้รับรองอุทธรณ์ไม่มีข้อความยืนยันว่ารับรองให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ หากผู้พิพากษาคนเดียวกันได้มีคำสั่งในอุทธรณ์มีข้อความยืนยันรับรองให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ จะถือเป็นการรับรองโดยชอบแล้วหรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๑๒/๒๕๕๔** คดีนี้มีทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์ ๔๔,๕๒๔ บาท จำเลยอุทธรณ์ได้แย้งดุลพินิจในการกำหนดค่าเสียหายของศาลชั้นต้น อันเป็นปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นรับรองอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นมีคำสั่งคำร้องดังกล่าวว่า "พิเคราะห์แล้ว มีเหตุอันควรอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้" และมีคำสั่งในอุทธรณ์ในวันเดียวกันว่า "ศาลรับรองให้จำเลยอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้รับอุทธรณ์ของจำเลย..." ซึ่งการรับรองอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้นั้น ต้องเป็นการรับรองโดยชัดแจ้ง แม้คำสั่งของศาลชั้นต้นที่สั่งในคำร้องขอให้รับรองอุทธรณ์จะไม่มีข้อความยืนยันว่าตนรับรองให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ แต่ในขณะเดียวกันศาลชั้นต้นโดยผู้พิพากษานายเดียวกันได้มีคำสั่งในอุทธรณ์ของจำเลยมีข้อความยืนยันรับรองให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ เมื่อนำคำสั่งศาลชั้นต้นทั้งในคำร้องและอุทธรณ์มาพิจารณาประกอบกันแล้ว รับฟังได้ว่าคำรับรองอุทธรณ์ของศาลชั้นต้นมีข้อความที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการรับรองให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริง จึงถือว่าเป็นการรับรองอุทธรณ์โดยชัดแจ้งแล้ว

**นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์**  
**บรรณาธิการ**